

КОНФЛІКТ КОМПЕТЕНЦІЙ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ПРАВІ

Проблематика компетенції органів державної влади є надзвичайно важливою як для юриспруденції в цілому, так і для галузевих правових наук. Визначення та розмежування компетенції дає змогу регулювати сферу дії органу державної влади, здійснювати організацію та впорядкування його діяльності, дозволяє прослідкувати його взаємовідносини з іншими державними інститутами та громадськими утвореннями.

В правовій науці і в галузі екологічного права зокрема, існує ряд проблем, пов'язаних із розмежуванням компетенції органів державної влади. Так, М. М. Андріїв зазначає, що «компетенція залишається не розмежованою належним чином, більшість повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування становлять суміжну компетенцію» [2, с. 20].

Визначення компетенції має важливе значення для диференціації органів державної влади як загалом, так і в різних галузях.

1.1. Каракаш поділяє органи державної влади за характером компетенції на органи загальної та спеціальної компетенції, де «органи загальної компетенції — це органи, для яких повноваження з питань охорони навколишнього природного середовища є лише складовими загальних повноважень щодо вирішення питань економічного і соціального розвитку держави та окремих регіонів», а «органи спеціальної компетенції — це спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади та їх підрозділи на місцях, які реалізують функції управління в галузі забезпечення раціонального використання природних ресурсів та ефективної охорони навколишнього природного середовища» [3, с. 186-187].

До останніх І. І. Каракаш відносить і крім Міністерства екології та природних ресурсів України та вузькоспеціалізованих служб, інспекцій такі органи як Міністерство охорони здоров'я України, Державну службу України з надзвичайних ситуацій, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. З цього випливає, що сфера повноважень таких органів повністю обумовлена екологічними правовідносинами, бо інакше їх можна віднести до органів загальної компетенції, що, однак, є невірним твердженням. В Положенні про Державну службу України з надзвичайних ситуацій від 16 грудня 2015 р. № 1052 зазначається, що це орган, який реалізує державну політику у

сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності. Тут не вказується, що цей орган реалізовує функції управління в галузі забезпечення раціонального використання природних ресурсів та ефективної охорони навколишнього природного середовища безпосередньо, він лише частково має повноваження, які мають відношення до предмету екологічного права. Подібні аналогії можна навести і щодо МОЗ, Мінагрополітики, Мінрегіону, інших органів державної влади, які тим чи іншим чином регулюють, або торкаються у своїй діяльності екологічних правовідносин.

В теорії екологічного права більшість авторів, наприклад, В. М. Еомарницький, В. І. Шевченко, С. В. Слькін, А. П. Гетьман виділяють органи загальної та спеціальної компетенції, при цьому зазначаючи, що існують також інші класифікації такі як поділ на органи загальної, спеціальної, міжвідомчої і галузевої (відомчої) компетенції та ін.

Якщо звернутися за аналогією до інших галузей права, зокрема адміністративного, то, наприклад, С. В. Ківалов класифікує органи виконавчої влади залежно від обсягу і характеру компетенції на органи загальної компетенції (ЕМУ, РМ АРЕ, місцеві державні адміністрації), галузевої компетенції (Міністерство оборони, Міністерство освіти і науки та ін.), спеціальної компетенції (Міністерство економіки, Міністерство фінансів та ін.) [4, с. 20].

С. М. Алфьоров зазначає, що органи спеціальної компетенції здійснюють функції, які мають відношення до багатьох галузей господарства, а органи галузевої компетенції здійснюють свою діяльність тільки у певній галузі [5, с. 42].

Звідси випливає, що такі органи, які безпосередньо здійснюють повноваження управління і контролю у сфері природокористування та охорони навколишнього природного середовища слід віднести до органів галузевої компетенції, а аналізовані органи (МОЗ, ДСНС і т. д.) — залишити у групі органів спеціальної компетенції.

Список використаних джерел

1. Положення про Державну службу України а надзвичайних ситуацій : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16 груд. 2015 р. № 1052 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0-%BF>,
2. Теорія та практика державного управління : зб. наук, пр, Вип. 2 (57). — Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. — 216 с.
3. Екологічне право України : підручник / за ред. І.І. Каракаша. — Одеса : ФСПКС, 2012. — 788 с.
4. Ківаюн С. В. Адміністративне право України : навч.-метод. носіб. / С. В. Кі-

налов, Л. Р. Біла, — Вид. 2-ге, переробл. і донов. — Одеса : Юрид. літ., 2002. — 312 с.

5. Адміністративне право. Загальна частина : навч. посіб. / С. М. Алфьоров, С. В. Ващенко, М. М. Долгополова, А. П. Купін. — Київ : Центр учб. літ., 2011. - 216 с.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Юрескул В. О.